

УДК 070.422:[070.45:392.4(047.53)]

Журналістика з людським обличчям, яку ми втрачаємо

Тетяна КОЛЯДИНСЬКА
журналістка (Дніпро)
tkolyadinskaya@ukr.net

© Колядинська Т., 2024

Історія однієї рубрики в дніпровській обласній газеті «Зоря»

Не кожне друковане видання доживає до такого віку, як ця рубрика в дніпровській «Зорі». Самій «Зорі» навесні 2024-го виповнилося 107, а рубриці «Де ти, моя доле?» — сорок! «Експеримент», який міг закінчитися вже на першій публікації, відновився і набрав сили завдяки читачам. Причому, народившись в епоху стаціонарних телефонів і лінійного набору, рубрика залишається популярною і з настанням комп'ютерних часів - в добу Інтернету і сучасних гаджетів. І не лише серед людей старшого віку, а й серед молодих і високоосвічених. Вона виявилася не тільки цікавою, а й необхідною.

Із Оленою Дмитрівною Десятерик, колишньою завідувачкою відділу листів, незмінною ведучою цієї рубрики-довгожительки веде розмову відома журналістка з Дніпра Тетяна Колядинська.

JOURNALISM WITH A HUMAN FACE, WHICH WE ARE LOSING

Tetiana KOLIADYNSKA
journalist (Dnipro)
tkolyadinskaya@ukr.net

The story of one section in the Dnipro regional newspaper "Zoria" ("Star").

Not every newspaper lives to be as old as this section in the Dnipro newspaper "Zoria". In the spring of 2024, "Zoria" itself turns 107, and the section "Where Are You, My Destiny?" turns 40!

Tetiana Koliadynska, a well-known journalist from Dnipro, interviews Olena Desiateryk, the former head of the letters department and the permanent host of this long-standing section.

Експеримент виявився довговічним

В останньому грудневому номері за 1983 рік на жіночій сторінці «Зорянка» в рубриці «Особисте» було вміщено лист від такого собі Миколи з Межівського району під заголовком «Є у мене друг...» Чоловік просив газету знайти подругу — «тільки не дуже сердиту» — для свого друга, який після смерті матері зостався геть самотнім. Лист опублікувала, а сама поїхала на три тижні до Києва на якісь курси. Повернувшись, побачила на столі гору листів, порахувала — їх було 122, і всі для Миколи. Георгій Семенович Бурейко, головний редактор (світла йому пам'ять!), стурбовано викликав її в кабінет і вимогливо запитав: «Ви бачили, що у вас на столі? А що, як усі ті жінки прийдуть до редакції?.. Зробимо так. Внизу стоїть «Волга», відвезіть усе тому чоловікові. І більше таких експериментів повторювати не слід!»

Ступивши у Миколин двір, Олена Дмитрівна одразу зрозуміла, що мова не про друга, а про самого Миколу. Після тих відвідин час від часу він давав про себе знати. Зустрічей з авторками листів у нього було не так уже й багато, але пари йому не знайшлося. Пізніше звертався в редакцію по допомогу в якихось скрутних ситуаціях — допомагали.

А тим часом читачі не давали спокою, питали про Миколу й просили надрукувати й їхні історії. Так тривало до літа, коли в двері відділу листів постукав стрункий чоловік в елегантному костюмі. Це був Іван Карпенко з села Хороше Петропавлівського району. «Справа, — сказав він, — делікатна, але мені нічого приховувати — дуже хочу знайти дружину». Цього разу редактора не треба було довго вмовляти. Чи то зорянська пошта на вернула його до цього рішення, чи, можливо, вплинуло ще й те, що прохач був сином відомої на Дніпропетровщині народної поетеси Фросини Андріївни Карпенко. Та й самому йому було чим похвалитися: учасник бойових дій — у 14 років став зв'язковим партизанського загону, працював художнім керівником і кіномеханіком у місцевому Будинку культури і, забігаючи наперед, скажу, що віддав культурі села 56 років. Після його публікації знову злива листів, і в тому потоці Іван, сам удівець, знайшов Тетяну Точиліну з Комісарівки П'ятихатського району — на двадцять років молодшу вдову з чотирма дітьми. Старші Тетянині дочки вже вчилися в Дніпрі, а молодші син і доня пішли до школи в Хорошому. «Зоря» ще не раз писала про цю родину. Коли в липні 2022-го Олена Дмитрівна зідзвонювалася з Карпенками, Іван Федорович об'їжджав на своєму «жужикку» милі серцю місця, мав уже не тільки внуків, а й правнуків, і в листопаді готувався святкувати своє 95-ліття.

Отак з його легкої руки від липня 1984-го почався регулярний випуск «Особистого». На той час газета була органом обкому партії, і подібну тему не схвалювали. Навіть не всі колеги розуміли, для чого

6 ЗІРЯ

ОСОБИСТЕ

липень 2022 р.

ДЕ ТИ, МОЯ ДОЛЕ?

Рубрику вів Олена ДЕСЯТЕРИК

Вранці 7 лютого. Сторінка друга, а може й третя. Очі до нас уперли наму на секунду. Тільки раптом, ах! Стає неможливо. Прочитав уперше, ніби 70 років. Не курю, не зважаю на вік. Дуже важко читати у спокої довше ніж насліді. Казавши мені про це, мені було дуже приємно. Сьогодні це в останні місяці на твою в Калінінграді. Сьогодні це в останні місяці на твою в Калінінграді.

Щоб надрукувати на жваві сторінки, доводилося писати менше, ніж у листі. Але не сорувалося чин докладаючи. Тоді рідко писав сторінку, а сьогодні тим більше малимте шансів на успіх.

НАЙКРАЩЕ НАДІШЛИТЬ НА АДРЕСУ: ОЛЕНА ДЕСЯТЕРИК, «Зоря» Сторінка друга, 33, Дмитрівка, 49000. Якщо листи не надійшли на ту чи іншу публікацію (з унікальним датом) так само шлите мені, а в переліку тих людей, з якими хотіли попрацювати. Переважно тільки зустрічати в розмові, а не на вулиці. Телефонуйте, зарплати і привітання не розганяйте, а в листі не пишіть про це РЕДАКЦІЇ НЕ ПРАЙДУЄ.

Олена ДЕСЯТЕРИК

ДРУГА СПРОБА

Як Іван Карпенко скасував заборону на «Особисте»

На жовтні 1992 року, коли Іван Карпенко був директором газети «Зоря», він прийняв рішення скасувати заборону на публікацію рубрики «Особисте».

Іван Карпенко не змінив сторінку, середнього просту між двома сторінками. Але він змінив зміст. Замість того, щоб писати про себе, він писав про інших.

Олена ДЕСЯТЕРИК: «Вранці 7 лютого. Сторінка друга, а може й третя. Очі до нас уперли наму на секунду. Тільки раптом, ах! Стає неможливо. Прочитав уперше, ніби 70 років. Не курю, не зважаю на вік. Дуже важко читати у спокої довше ніж насліді. Казавши мені про це, мені було дуже приємно. Сьогодні це в останні місяці на твою в Калінінграді. Сьогодні це в останні місяці на твою в Калінінграді.»

Сьогодні 33 лютого. Сторінка друга, а може й третя. Очі до нас уперли наму на секунду. Тільки раптом, ах! Стає неможливо. Прочитав уперше, ніби 70 років. Не курю, не зважаю на вік. Дуже важко читати у спокої довше ніж насліді. Казавши мені про це, мені було дуже приємно. Сьогодні це в останні місяці на твою в Калінінграді. Сьогодні це в останні місяці на твою в Калінінграді.

Сьогодні 33 лютого. Сторінка друга, а може й третя. Очі до нас уперли наму на секунду. Тільки раптом, ах! Стає неможливо. Прочитав уперше, ніби 70 років. Не курю, не зважаю на вік. Дуже важко читати у спокої довше ніж насліді. Казавши мені про це, мені було дуже приємно. Сьогодні це в останні місяці на твою в Калінінграді. Сьогодні це в останні місяці на твою в Калінінграді.

Сьогодні 33 лютого. Сторінка друга, а може й третя. Очі до нас уперли наму на секунду. Тільки раптом, ах! Стає неможливо. Прочитав уперше, ніби 70 років. Не курю, не зважаю на вік. Дуже важко читати у спокої довше ніж насліді. Казавши мені про це, мені було дуже приємно. Сьогодні це в останні місяці на твою в Калінінграді. Сьогодні це в останні місяці на твою в Калінінграді.

Сьогодні 33 лютого. Сторінка друга, а може й третя. Очі до нас уперли наму на секунду. Тільки раптом, ах! Стає неможливо. Прочитав уперше, ніби 70 років. Не курю, не зважаю на вік. Дуже важко читати у спокої довше ніж насліді. Казавши мені про це, мені було дуже приємно. Сьогодні це в останні місяці на твою в Калінінграді. Сьогодні це в останні місяці на твою в Калінінграді.

Сьогодні 33 лютого. Сторінка друга, а може й третя. Очі до нас уперли наму на секунду. Тільки раптом, ах! Стає неможливо. Прочитав уперше, ніби 70 років. Не курю, не зважаю на вік. Дуже важко читати у спокої довше ніж насліді. Казавши мені про це, мені було дуже приємно. Сьогодні це в останні місяці на твою в Калінінграді. Сьогодні це в останні місяці на твою в Калінінграді.

Сьогодні 33 лютого. Сторінка друга, а може й третя. Очі до нас уперли наму на секунду. Тільки раптом, ах! Стає неможливо. Прочитав уперше, ніби 70 років. Не курю, не зважаю на вік. Дуже важко читати у спокої довше ніж насліді. Казавши мені про це, мені було дуже приємно. Сьогодні це в останні місяці на твою в Калінінграді. Сьогодні це в останні місяці на твою в Калінінграді.

Сьогодні 33 лютого. Сторінка друга, а може й третя. Очі до нас уперли наму на секунду. Тільки раптом, ах! Стає неможливо. Прочитав уперше, ніби 70 років. Не курю, не зважаю на вік. Дуже важко читати у спокої довше ніж насліді. Казавши мені про це, мені було дуже приємно. Сьогодні це в останні місяці на твою в Калінінграді. Сьогодні це в останні місяці на твою в Калінінграді.

Сьогодні 33 лютого. Сторінка друга, а може й третя. Очі до нас уперли наму на секунду. Тільки раптом, ах! Стає неможливо. Прочитав уперше, ніби 70 років. Не курю, не зважаю на вік. Дуже важко читати у спокої довше ніж насліді. Казавши мені про це, мені було дуже приємно. Сьогодні це в останні місяці на твою в Калінінграді. Сьогодні це в останні місяці на твою в Калінінграді.

Сьогодні 33 лютого. Сторінка друга, а може й третя. Очі до нас уперли наму на секунду. Тільки раптом, ах! Стає неможливо. Прочитав уперше, ніби 70 років. Не курю, не зважаю на вік. Дуже важко читати у спокої довше ніж насліді. Казавши мені про це, мені було дуже приємно. Сьогодні це в останні місяці на твою в Калінінграді. Сьогодні це в останні місяці на твою в Калінінграді.

Сьогодні 33 лютого. Сторінка друга, а може й третя. Очі до нас уперли наму на секунду. Тільки раптом, ах! Стає неможливо. Прочитав уперше, ніби 70 років. Не курю, не зважаю на вік. Дуже важко читати у спокої довше ніж насліді. Казавши мені про це, мені було дуже приємно. Сьогодні це в останні місяці на твою в Калінінграді. Сьогодні це в останні місяці на твою в Калінінграді.

Сьогодні 33 лютого. Сторінка друга, а може й третя. Очі до нас уперли наму на секунду. Тільки раптом, ах! Стає неможливо. Прочитав уперше, ніби 70 років. Не курю, не зважаю на вік. Дуже важко читати у спокої довше ніж насліді. Казавши мені про це, мені було дуже приємно. Сьогодні це в останні місяці на твою в Калінінграді. Сьогодні це в останні місяці на твою в Калінінграді.

Сьогодні 33 лютого. Сторінка друга, а може й третя. Очі до нас уперли наму на секунду. Тільки раптом, ах! Стає неможливо. Прочитав уперше, ніби 70 років. Не курю, не зважаю на вік. Дуже важко читати у спокої довше ніж насліді. Казавши мені про це, мені було дуже приємно. Сьогодні це в останні місяці на твою в Калінінграді. Сьогодні це в останні місяці на твою в Калінінграді.

Сьогодні 33 лютого. Сторінка друга, а може й третя. Очі до нас уперли наму на секунду. Тільки раптом, ах! Стає неможливо. Прочитав уперше, ніби 70 років. Не курю, не зважаю на вік. Дуже важко читати у спокої довше ніж насліді. Казавши мені про це, мені було дуже приємно. Сьогодні це в останні місяці на твою в Калінінграді. Сьогодні це в останні місяці на твою в Калінінграді.

Сьогодні 33 лютого. Сторінка друга, а може й третя. Очі до нас уперли наму на секунду. Тільки раптом, ах! Стає неможливо. Прочитав уперше, ніби 70 років. Не курю, не зважаю на вік. Дуже важко читати у спокої довше ніж насліді. Казавши мені про це, мені було дуже приємно. Сьогодні це в останні місяці на твою в Калінінграді. Сьогодні це в останні місяці на твою в Калінінграді.

Сьогодні 33 лютого. Сторінка друга, а може й третя. Очі до нас уперли наму на секунду. Тільки раптом, ах! Стає неможливо. Прочитав уперше, ніби 70 років. Не курю, не зважаю на вік. Дуже важко читати у спокої довше ніж насліді. Казавши мені про це, мені було дуже приємно. Сьогодні це в останні місяці на твою в Калінінграді. Сьогодні це в останні місяці на твою в Калінінграді.

Сьогодні 33 лютого. Сторінка друга, а може й третя. Очі до нас уперли наму на секунду. Тільки раптом, ах! Стає неможливо. Прочитав уперше, ніби 70 років. Не курю, не зважаю на вік. Дуже важко читати у спокої довше ніж насліді. Казавши мені про це, мені було дуже приємно. Сьогодні це в останні місяці на твою в Калінінграді. Сьогодні це в останні місяці на твою в Калінінграді.

Сьогодні 33 лютого. Сторінка друга, а може й третя. Очі до нас уперли наму на секунду. Тільки раптом, ах! Стає неможливо. Прочитав уперше, ніби 70 років. Не курю, не зважаю на вік. Дуже важко читати у спокої довше ніж насліді. Казавши мені про це, мені було дуже приємно. Сьогодні це в останні місяці на твою в Калінінграді. Сьогодні це в останні місяці на твою в Калінінграді.

Сьогодні 33 лютого. Сторінка друга, а може й третя. Очі до нас уперли наму на секунду. Тільки раптом, ах! Стає неможливо. Прочитав уперше, ніби 70 років. Не курю, не зважаю на вік. Дуже важко читати у спокої довше ніж насліді. Казавши мені про це, мені було дуже приємно. Сьогодні це в останні місяці на твою в Калінінграді. Сьогодні це в останні місяці на твою в Калінінграді.

Сьогодні 33 лютого. Сторінка друга, а може й третя. Очі до нас уперли наму на секунду. Тільки раптом, ах! Стає неможливо. Прочитав уперше, ніби 70 років. Не курю, не зважаю на вік. Дуже важко читати у спокої довше ніж насліді. Казавши мені про це, мені було дуже приємно. Сьогодні це в останні місяці на твою в Калінінграді. Сьогодні це в останні місяці на твою в Калінінграді.

Сьогодні 33 лютого. Сторінка друга, а може й третя. Очі до нас уперли наму на секунду. Тільки раптом, ах! Стає неможливо. Прочитав уперше, ніби 70 років. Не курю, не зважаю на вік. Дуже важко читати у спокої довше ніж насліді. Казавши мені про це, мені було дуже приємно. Сьогодні це в останні місяці на твою в Калінінграді. Сьогодні це в останні місяці на твою в Калінінграді.

«Зорі» такі публікації: «Газета — не сваха!» Але тепер уже за рубрику заступає головний редактор — на критику згори не зважає й іронічні випадки колег не підтримував. Активно за неї голосували й читачі — і листами, і відгуками. Під час «Днів “Зорі”» у колгоспах на запитання «Що найбільше подобається в газеті?», як правило, відповідали: «Особисте». Згодом рубрика вийшла за межі «Зорянки», зайняла чималеньку площу — сторінку А-3 і не раз за ці роки міняла назву: «Шукаю пару», «Шукаю долю», «Де ти бродиш, моя доле?» і на решті — «Де ти, моя доле?»

Сто тисяч за знайомство

У буремні дні вівності над рубрикою нависла економічна загроза — галопуюча інфляція змушувала шукати найменшу можливість заробітку, щоб вижити. Публікації вирішили зробити платними. Олена Дмитрівна показує мені повідомлення від 17 лютого 1996 р.: щоб надрукувати свій лист у рубриці «Шукаю пару», треба було переказати на рахунок редакції (або заплатити готівкою) чотири тисячі карбованців, а за відгук на чийсь публікацію, який редакція зобов'язувалася переслати адресату, — сто тисяч!

— Читаю зараз і очам не вірую! — каже Олена Дмитрівна. — Правда, у вересні того ж року, коли ввели в обіг національну валюту, ми просили вже три гривні.

А в 2011-му рубрика ненадовго зникла з газетних шпальт. — Як, звичайно, це помітила, — каже Олена Дмитрівна, — але подумала, що то через брак місця. Як з'ясувалося, її хотіли зняти назавсім. «Зоря» тоді вже була газетою облради, і в надії збільшити тираж і передплату взялися, так би мовити, міняти формат. Керував цим процесом новопризначений голова наглядової ради газети Сергій Чернявський, який вирішив, що в переформатоване видання ця рубрика не «вписується», оскільки «тема інтиму й сексу», згідно з дослідженнями читачьких уподобань, на останньому місці.

Читачі не погодилися з таким рішенням: писали, дзвонили, а хтось і гроші за передплату вимагав повернути, бо, мовляв, спеціально передплатив суботній номер, щоб читати цю сторінку. Через два тижні рубрику повернули на місце.

Було, що дописувачі не тільки пару шукали. Багато сімейних людей написали самотній жінці, яка просила газету знайти когось, до кого вона прихилилася б у старості. Молоді подружжя не приховували: свого житла чекати довго, охоче переїхали б і доглядали. Інші пропонували забрати до себе: «Якщо не зможете приїхати автобусом чи поїздом, то я приїду й заберу. Як не сподобається в мене, то відведу додому. Від Вас нічого не потрібно, в мене все є, і з Вами можу поділитися. М. Шацька, Нікопольський район». І читачі це оцінили: «Чую, у нашому селі схвально говорять, що, мовляв, і стареньким, недужим допомагають, щоб і такі не лишалися без підтримки» (26.10.86)

Хустина чи корона?

У читацьких сповідах нерідко йдеться про буденні клопоти: про земельні паї, пенсії, а також про стосунки батьків, дітей, онуків. Про вчинки добрі й недобрі, на яких можна повчитися. «Поважаю тих, написала вчителька М. Романюха з Криничанського району, хто без опитування сторонніх мас рішає свою долю при вашій, Зорянко, допомозі. І розповіла таку історію: «Недавно мене запитали: «Чом не виписете собі чоловіка?» — «Звідки?» — з гумором поцікавилася я. — «З газети. Он Оксана виписала, — відповідають. — Він приїде до неї». Справді, він їхав. Їхав з добрими намірами. Та на вокзалі, питаючи дорогу, зустрівся з Оксаниними односельцями, які наговорили йому такого... І він поїхав назад. А Оксана? Ходить у передовиках, і здоров'ю її можна позаздрити». (26.10.86)

Буває, що й перепалки між сторонами спалахують на сторінках газети. Віктор М., 59 років, із Дніпровського району поскаржився, що майже всі жінки, які пишуть і друкуються в рубриці і з якими він спілкувався, сім'ю створювати не готові. Бо для цього одного бажання мало — треба ще й потрудитися: від чогось відмовитися, чимось пожертвувати, а щось і прийняти. А вони, мовляв, нічого міняти не збираються ні у звичках, ні в характері, натомість від чоловіка вимагають: міняйся, пристосовуйся до мене, королеви! Усіх жінок, які йому написали і з якими вже мав першу зустріч, на другу просив прийти без косметики і в хустині. Якщо хустки нема, готовий купити і подарувати. «І що? Жодна на другу зустріч не прийшла! Я гадаю, що «корона» заважає пов'язати хустину, — пише чоловік. — А мені королева-самозванка не потрібна. Як я її покохаю і все в нас буде добре, то я сам зроблю з неї королеву». І аргументує свою позицію так: «В усіх народів світу, в усіх релігіях жінка — це жертвність, покірність, сми-

рення, бажання віддавати, а не брати. Чоловік хоче бачити біля себе жінку, а не такого ж чоловіка. Жіночки, благаю вас: будьте жінками, дружинами, а не партнерками своєму чоловікові!» (27.12.23)

Валентина М., 59 років, із Дніпра погодилася прийти на побачення в хустині. А натомість, припустивши, що автор допису — чоловік інтелігентний, шляхетний, не має обвислого животика, із чудовою спортивною статурою, прекрасний співрозмовник, інтелектуал, має власний бізнес — зажадала побачити його на зустрічі в костюмі від котрогось із відомих дизайнерів... (24.01.24)

«Я рідко коли бачу такі щасливі пари!»

«Це просто диво!» — услід за своїми дописувачами, яким вона допомогла зустрітися, — каже Олена Десятерик. Анатолій і Валентина Святенки обоє писали в «Зорю»: він — жінкам, вона — чоловікам, але марно. Аж поки її публікація не потрапила на очі Анатолієві. Надіслав відгук, а невдовзі запросив до себе, в село Вільне Криничанського району, на своє 66-річчя. Вона приїхала й додому вже не повернулася. Свій дім у Софіївському районі лишила дочці і трьом онукам. В Анатолія також донька, двоє онуків, згодом і правнучка з'явилася. Валентина, відпрацювавши провідницею на залізниці, стала господарювати на землі. «Як устигаємо? А в нас є трактор, косарка, культиватор — усе, що треба! Я дуже щаслива зі своїм чоловіком. Знаєте, навіть написала десять пісень. І ще писатиму...» (15.05.19)

8 ЗОРА 1 жовтня 2023 ОСОБИСТЕ 29 листопада 2023

ДЕ ТИ, МОЯ ДОЛЕ?

Розмова між Оленою Десятерик та Валентиною М.

Валентина М. Я дуже люблю свого чоловіка, але він не хоче мене бачити. Він хоче бачити жінку, а не такого ж чоловіка. Жіночки, благаю вас: будьте жінками, дружинами, а не партнерками своєму чоловікові!»

Олена Десятерик. Це просто диво! Я допомогла зустрітися, але вони не зустрілися. Аж поки її публікація не потрапила на очі Анатолієві. Надіслав відгук, а невдовзі запросив до себе, в село Вільне Криничанського району, на своє 66-річчя. Вона приїхала й додому вже не повернулася. Свій дім у Софіївському районі лишила дочці і трьом онукам. В Анатолія також донька, двоє онуків, згодом і правнучка з'явилася. Валентина, відпрацювавши провідницею на залізниці, стала господарювати на землі. «Як устигаємо? А в нас є трактор, косарка, культиватор — усе, що треба! Я дуже щаслива зі своїм чоловіком. Знаєте, навіть написала десять пісень. І ще писатиму...»

РЕКЛАМА в газеті «ЗОРЯ» (095) 50-71-911

14 ЗОРА 1 жовтня 2023 ОСОБИСТЕ

«Чіпляються на нього і висять, як виноград»

13 років тому, беззастовного дня, Іван і Ольга побачилися вперше. Відтоді вони разом

Розмова між Іваном Шаламай та Ольгою Шаламай.

Іван Шаламай. Я дуже люблю свою жінку, але вона не хоче мене бачити. Вона хоче бачити жінку, а не такого ж чоловіка. Жіночки, благаю вас: будьте жінками, дружинами, а не партнерками своєму чоловікові!»

Ольга Шаламай. Це просто диво! Я допомогла зустрітися, але вони не зустрілися. Аж поки її публікація не потрапила на очі Іванові. Надіслав відгук, а невдовзі запросив до себе, в село Вільне Криничанського району, на своє 66-річчя. Вона приїхала й додому вже не повернулася. Свій дім у Софіївському районі лишила дочці і трьом онукам. В Іванові також донька, двоє онуків, згодом і правнучка з'явилася. Ольга, відпрацювавши провідницею на залізниці, стала господарювати на землі. «Як устигаємо? А в нас є трактор, косарка, культиватор — усе, що треба! Я дуже щаслива зі своїм чоловіком. Знаєте, навіть написала десять пісень. І ще писатиму...»

РЕКЛАМА в газеті «ЗОРЯ» (095) 50-71-911

«Я рідко коли бачу такі щасливі пари!» — призналася секретар Чернечинської сільради з Магдалинівського району, яка реєструвала шлюб Тетяни й Павла Прилипків. — На шлюбній церемонії наречені здебільшого скуті, а ці просто сяяли». Коли Тетяна чекала відгуків на свою публікацію, їй наснилося, що чорнявий парубок переводить її через річку. А вдень надійшов лист від Павла. Невдовзі вона вже їхала з Дніпра в Чернеччину, він упізнав її ще в автобусі... (31.12.99)

Жодної статистики в Олені Дмитрівни немає. Багато років вела вона книги обліку листів, але вони загубилися під час переїздів редакції. Та й порахувати, скільки самотніх людей знайшли одне одного, неможливо, бо не всі дають про це знати.

— Спочатку ображалася, що не повідомляють, — зізнається Олена Дмитрівна, — а тепер не ображаюся, бо поважаю приватність.

Тому кожна вісточка про створену сім'ю — це «душевний щедрий дарунок».

«... Захотілось мені нагадати Вам, Оленко, про часи, як ми хвилювалися за долю найменшого сина, надто він був сором'язливий з дівчатами. Ми зі старшою дочкою звернули тоді синову увагу на лист однієї дівчини. Дівчина відізвалась. Недовго й переписувались.

І ось уже їхньому старшому синові 12 років... Мій син і невістка виявилися люблячими, дбайливими батьками величенької сімейки: всього у них шестеро діток. Допомогає їм невістчина мама, моя сваха, яку вони привезли з Васильківського району. В сім'ї злагода. Вважаю, що в наш нелегкий час це немало. Любов Шаламай. Вербки, Павлоградський район».

Олена Дмитрівна одразу знайшла в архіві ту публікацію 20-річної Ольги Н. і поїхала у Вербки. Подружжя Шаламаїв згадувало, що осінь і зиму листувалися, навесні 22-річний Іван приїхав у Павлівку до Ольги, а вже наступного дня повіз знайомити її зі своїми батьками. Іван багато якої роботи знає, у селі він швидка технічна допомога. І слюсар, і будівельник, і груби кладе, і від діда ковальське ремесло перейняв. Тільки двом дітям, Арсенієві та Дмитрові, імена зі словника вибрали, Валерій, Тимофій та Ірина названі на честь діда, прадіда й прабабці. Найменшому дісталось татове ім'я. В очікуванні малого Іванка чоловік заздалегідь відвіз дружину в лікарню, бо п'яту дитину довелося вдома самому приймати... (1.07.15)

**Завжди разом — чи цвяхи забивали,
чи вареники варили...**

Не варто сподіватися, що всі пари щасливі. І не дивина, якщо не вжилися й розлучилися. Але буває, що запитання «чому не розлучилися?» висить у повітрі й однозначної відповіді на нього немає.

«Мене називають матір'ю Терезою», – так Валентина написала про себе в листі до газети з проханням знайти їй пару. Власне, це і є її відповіддю на те запитання.

Коли переїжджала до чоловіка, не знала, що він занадто любить горілку. Але не злякалася, вірила, що допоможе побороти цю згубну пристрасть. Жили на дві пенсії — її та його матері. Потім сталася пожежа: свекруха загинула, а чоловік потрапив у лікарню. Розгрібала згарище, порала город, їздила до лікарні. Та виживати на одну пенсію було нереально. Запропонувала йому переїхати до себе в район. Обое влаштувалися на роботу. Однак він там не затримався. Але вона була рада, що чоловік господарює вдома. «Вертаюся з роботи — в хаті тепло, все пороблено. Надіялась: він зрозуміє, що можна жити без горілки». Прожили разом вісім років. Двічі рятували його в лікарні. 28 листопада 2019-го йому виповнилося 62, а 30-го він помер.

«Хочеться на цілий світ кричати до тих, хто дружить з горілкою: «Усю не переп'єте, не занпащайте своє життя! Воно прекрасне!»

«Оленко, що вибрала була собі такого чоловіка — на те воля Божа. Я з батьком моїх дітей 30 літ прожила, як у Бога за пазухою. Діти мене не покидають. Є четверо внучат і правнучка». (26.02.20)

Чимало Оленчиних дописувачів (зазвичай вони називають її Оленкою) залишаються в її орбіті на довгі роки. І про родину Біликів із Новомосковська вона не раз писала. А три роки тому прилетіла печальна звістка:

«... Хочу по-жіночому виплакаться і поскаржитися на Василя. Покинув мене. Покинув назавжди. Так тихенько, з усмішкою на обличчі.

Доброго дня вам Оленко.
З самого початку хотів вам порадувати, за рублику що ви вбрате, без чей десяти років тому я познайомився зі своїм теперішнім чоловіком, з яким ми прийшли двох синів. Вам не спасибі!
Цього разу я звертаюся до вас за допомогою, щоб ви опублікували моє прохання з приводу життя. Я саме. Ми з чоловіком і дітками проживаємо в хаті, яка потребує ремонту. Хатка невеличка, дві тисячі кімнат, із самітню обложена цеглою, стіни порісталися і випуки. Саме головне нема ванної кімнати. Ми з чоловіком молоді

22/1-1996 р.
Доброго дня Шановні Зоринці, а особливо Зорянці Зорянці! Яка допомога. Сашетини люди знайти паду, свою долю. Поче всі пинсіонер салівські мурик. Ваші перидтильні газети Зоря як випуки. Топтє випив на вліє, свою уробити Зорянку, полугив за 20 сігін. А чинар Газети і як вбрате шукано всі Шукано доки то поверте і китівків своїм огам. Що звбидеє на публікацію треба пелів 100 тисяч, це дорож Зоринці не правдиво і неправдиво це невеличка із обзвдани. Хіба ви мало 400 тисяч за публікацію шови ринили браті хітона зиню це 100 тін Ниподобіє, притам всі Зорянці люди і добре знають шо Зоринці всего на все шо поб писали писливо мурино затраїтв дн. притам без жодкої гарантії, буде чіло гиндє. так як ось лише вбраті. А ось к. шо воно вже писано добас Зорянці

14 ноября 2018 г.

ОСОБИСТЕ

ЗОРЯ 13
www.zorya.org.ua

ДЕ ТИ, МОЯ ДОЛЕ?

Рубрику веде Олена ДЕСЯТЕРИК

Мисайло К. з Нікополя. 1946 р. н., ріст 164, вага близько 60, шукаю жінку без шкідливих звичок, товариша і помічника, але не спужаюся, не найжорстокіш, а справжнього друга по життю. В мене однокімнатна квартира. Не курю, не випитую, роблю зарплатні пенсії, нееледучий, спокійний, надійний. Був би радий, якби відшукалась проста самотня розвесели, щоб помагати одне одному в скрутку хвилину.

Візьмуть варити їсти, хазяйнувати, та самому не по силі. Сидіти, так само як і чоловік, але чужий кожній жінці, бо читав, як самий тяжко, а чоловіча так само.

Олександр В. з Новомихалівського району. Дружбистий, пані Олено, надіслав на листі Вам Народжений навесні 1969 у Дніпрі, де і виріс. Три роки тому придбав будинок у селі. Був одружений, донька шістьнацять, живе окремо. Торк не стало моєї мами. Наполна самота. Не п'ю, не курю.

Отже, в мене свій дім, пород, робота в Гаубіані на комплексі з вирощування курей «Агро-Овен».

Хотів би зустріти жінку — не для спілкування, а для життя. Щоб відшукалась розвесели, яка прагне бути в парі. У спілкуванні я усюю все, що нас цікавить. Мій ріст 174, вага 78.

Віталій Д. з Дніпра. 39 років, традиції, не п'ю, роботаю, досвідчений, домашній. Мені так само хочеться знайти порядку жінку і жити в парі, щоб було взаємне розуміння і довіра.

Андрій П. з Павлоградського району. Простий сільський хлопець, працюю трактористом, не вживаю алкоголь. Мені 33. Був одружений, дітей нема.

Одна раз не вийшло... А хочеться просто сімейного щастя. Живу з батьками.

Людмила Д. з Дніпра. Спілкуваю кожному, хто зостаєся сам. Я вже понад 30 літ як одоленка. Увесь цей час, хоч і була самота, не піддавалась, не було часу, часто зберігали діти. А тепер уже рідше й рідше бачу їх, хоча мешкаю в одному районі — у передмісті, поруч з Дніпром. Та обривається годі, мої улюблені внуки знову вчаться і сміються.

Мені 71 рік, знак Скорпіона (як хтось ці зодіаки сприймає всерйоз). Я ніколи ворожиль-залучень не сприймаю. А ось у людську долоту — вірую. Тож хочеш допомогти б з одинаково-достойняком мого чи старшого віку.

Любов Г. з Дніпра. Шойно виповнилося 46, ріст 160, вага 65, знак Терезів, звичайна жовнистий. Люблю природу, творити, рибалочку, город, ночі і розсипає, але в душі більше силиться до сета. Свій домичок незвеликий, зі мною діти, внуки, зять, та до Нового року мають переїхати до себе, зараз там ремонт, і вже житло коло мене билювало, поруч батьки, сестри з чоловіками.

В мене ж якое не складова... Дуже хотіла б, аби був поруч хороший чоловік. На теперішній час не працюю, ставила на ноги внаву, скоро вийду на роботу.

Наталія В. з Дніпра. Працюю в освітній сфері. Виховую сина 16 років. Добра, серйозна, порядна, не маю лихих звичок, у

вільний від роботи час стараюся приготувати щось смачненьке. Люблю читати, гуляти по нашому місту, дивитися фільми, але неодмінно з гарним кінем.

40 років, невисокого росту, струнка.

Наталія Т. з Васильківського району. 39 років, ріст 167, трохи повненька. Соромлюся своєї ваги, взагалі сором взнава, проста, не курю, не п'ю, освіта базова вища, однак педагогом працювала лише два роки.

Будував мій у селі, газифікований. Я в ньому одна. Батьки померли: мама у 2004, тато — позаторік.

Хочеться спілкування з чоловіком, знайти вірного друга і доброго господаря.

Самий дуже недобре. Думаю, що головне в сім'ї — шанобливе ставлення одне до одного. Шкідливих звичок не маю.

Світлана В. з Дніпра. Тільки живе спілкування, на мою думку, дасть уявлення про людину. Тож коротко: 38 років, ріст 169, ні повна, ні худа, приваблива зовнішність, шира, спокійна.

Третій рік як розлучена, дванадцять років працюю за фахом на одному місці, у проектного інституті.

Тетяна С. з Дніпра. 1988 р. н., одружена не була, дітей нема. На заводі працюю інженером, біленька, невисока. Шпуню делікатність, вихованість, порядність. Усе інше — тому самотньому, що любяча дати знати про себе.

Кожний день заходжу до порожньої хати

Останній час мене не покидає бажання виїхати, похитати звислі сніг за очі.

Я кохана селянка, вижила й люблю село. Але настає межа, грань. «Я захищаю не лише від пилу, від сраго бруду ними сніг...»

Взагалі люблю землю. Не поталанило мати дачу. Мріялося про тишу, про можливість зупинитися, опитуватися, поспокійно біля води.

Кажеш день заходжу до порожньої хати. А так хочеться чути голос близької людини, щоб відповісти що порожнечу в душі.

Хотілося б вкратці зустріти свою долю — доброго зичивого християнина з милосердям світлоюдиом і здоровим способом життя.

Своїй перевазі є і в сільській місцевості, і в місті. Аби лиш було з ким жити поруч, жити спокійно, аби обтяжувати одне одного, наважати — доповідати.

Зінаїда К., 62 роки
Кіровоградський район

Я ще, кажуть, ніроку, не зигнутий, красивенький

Оленко, я колись писав тобі, і були мені відгукки. З одною спілкувався, ну вона не хоче своїх звичок оставити. Останій вечір під 30 років, другий за 35, і ошуків купа, а город бур'яном заріє по вікна.

Я приїду, а вони сидять у ширт грають. Ніде на подвір'ї ні квіточки, ані стеблинки. Якщо можна, надрукуй мене ще раз, що я одинокий, 1944 р. н., освіта позашкільна, ріст 180, вага була десь 90, на пенсії, пенсія добра, живу сам-один, шукаю собі жіночку. А, може, щось підправити.

Дружина моя вмерла в 2015 році. Спадкоємців більше немаю. У приватному секторі моя хатинка, з хорошою дільничою, вся гордісна своє. Зі здоров'ям, слава Богу, порядок, то і лад даю. Отак живу сам, поганій бо, може, раз на півроку доводиться щось писати. Сусіди гарні. Як куди треба поїхати, то є на кого кинути своє господарство.

Доки було літо, день довгий, то не так скучно, а тепер ночі добувалися, і нема куди дітися, хоч вольовим вий від одиночності. Я, кажуть, ще нічого не зигнутий, красивенький. Обмінююся телефонно, і ласкаво простиму приїхати до мене. А як буду запрошений, то і приїду будь-якого дня. Довомовився, глянено одне на одного.

Я нескутний, не зануда і несварливий. Колись був чиривий, тепер посивів, майже білий. Як усе в нас вийде, то, я певен, моя обраниця не шкодуватиме за свій вибір, скривджена не буде.

Олексій С., 74 роки
Дніпро

Щоб надрукуватися на нашій сторінці (виходить у кожному числі газети), пишіть так, як ми писали. Але не скрутіться, чим докладніше буде розказано, краще. Також просимо писати українською мовою. Написане надішліть на адресу: Олені ДЕСЯТЕРИК, «Зоря», пр. Дмитра Яворницького, 18, Дніпро, 49027. І свій лист-відгук на ту чи іншу публікацію (з узагальненою думкою) так само шлюйте нам, а в першому тій людині, з якою хочете познайомитися. Індивідуального листування з допущеннями не веде. Адреси і прізвища не розголошуємо, не висилаємо і проку до редакції не приїждимо.

Ніколи не лишав саму, ми завжди були поруч — що б не робили: чи цвяхи забивали, чи вареники варили... Помітив, що я шкарпетки натягаю догори п'ятами, тому що на п'яті була дірка, — поїхав купити мені шкарпетки. Ще й на піцу все купив, планували на суботу й неділю приготувати. Сів на ліжко. Попросив чаю, тихенько приліг. І тиша... Ці десять років пролетіли так миттєво, ми були щасливі... Василь завжди казав: «Коли ти біля мене, мені нічого не страшно». А я звикла жити під його опікою, він був мені, як мама, тато, друг і коханий чоловік». (29.12.20)

У конверті — надійніше!
Олена Дмитрівна й досі просить надсилати листи в конвертах. Але це не означає, що пишуть їй в основному пенсіонери, для яких така комунікація звична й зручніша. Є серед авторів чимало й молодих людей, і високоосвічених.

«Євген Т. з Дніпра, 35 років, працюю у виші, вища економічна освіта, скінчив аспірантуру й докторантуру. Вчився у музичній школі по класу гітари. Стрункий, русявий, люблю їздити на велосипеді, подорожувати».

«Сергій П. з Дніпра (про нього пише мама Зінаїда П.), 33 роки, жонатий не був, закінчив університет, має роботу, стабільний дохід. Не п'є, не курить. Ніби все є для життя, а з особистим не талантиць. Здається, він на все це махнув рукою, змирився...»

А Олександр В. з Дніпровського району ось так пояснив своє рішення звернутися до газети: «Мені більше до вподоби такі прості способи знайомств, як оце в зорянській рубриці або через приятелів і добрих людей. Бо в сучасному світі Інтернету забагато брехні». (Усі три публікації за 26.02.20)

33-річному Анатолію Ю. з Київської області Інтернет допоміг знайти «Зорю» з такою потрібною йому рубрикою. «Але не рідну людину, — пише він і сподівається, що газета допоможе в цьому. — Живу в Богуславі у приватному будинку. Готовий на переїзд».

«По життю я боєць!»

У публікаціях останніх двох років зазвучала нова нотка, написана війною.

Степан Т., 53 роки, на пенсії, має власний дім у великому селі, де є школа, лікарня, пошта, дитячий садок, крамниці, церква, тримає трьох дійних корів. Обіцяє прихистити жінку з дітьми, якій ніде жити, і всиновити її дітей.

Валентина А., 64 роки, втікачка з Донеччини, вдова без шкідливих звичок, має пай і авто. «Не шукаю багатства й вигоди, шукаю чоловіка для створення дружної сім'ї». (17.01.24)

Світлана Н., 72 роки: «Хотіла раніше послати цей лист, але не пощастило — після обстрілу Кривого Рогу 22 вересня права рука була в гіпсі. Не могла нічого робити, навіть мусила обстригти волосся, бо не вдавалося розчесатися. Гіпс уже зняли, і ось аж тепер пишу. В нас сьогодні нема світла, то пішла до кав'ярні, зарядила телефон.

Проживаю у двокімнатній квартирі, маю вищу освіту, працювала в школі. Дочка й син далеко від мене, а я сама і сама. Всі три внучки тепер у Польщі. Найстарша має вищу освіту, працює. А ті вчаться. Дуже сподіваюся на відгук такого ж самотнього».

Тетяна С., 64 роки: «Власний дім у райцентрі, газ, вода, свердловина. Люблю варити, пекти, поратися на городі. Є сушарка для садівниці. Ще потроху, в міру сил, волонтеру — надсилаю нашим захисникам городину, домашню випічку, зараз, правда, рідше, бо здорожчали тарифи на електрику. Маю електродуховку 3,2 кВт, то встаю рано, доки дешевий нічний тариф, навіть город улітку поливаю вранці, до сьомої години. Роздайбіда, всіх мені жаль. Тільки мене життя не жаліє. По життю я боєць, але ось, пишучи, чогось розчулилась...» (Усі чотири публікації за 24.01.24)

А ось несподівана вісточка з міста Вормс у Німеччині:

«Шановна пані Олено, шлю вітання вам з відстані 2,5 тисячі кілометрів. Саме такою відстанню вимірюється зараз наше кохання, що народилося сім з половиною років тому завдяки Вашій рубриці в га-

*Олена Десятерик, редакція «Зорі»,
1993 рік*

зеті «Зоря». Саме тоді відгукнувся на мій лист Юрій, відтоді і аж до самого початку повномасштабного вторгнення ми, а згодом і наша дочка Улянка були завжди разом...»

Юрій друкувався не раз, а Леся умовила звернутися до газети мама. Йому було 49, їй 37. На її публікацію у березні 2016-го (писала, що любить читати, обожає театр) не міг не звернути увагу Юрій Дірявко, кандидат історичних наук, шанувальник театру, тренер із шахів. А у вересні вже й повінчалися. Леся Скорик викладала українську мову на безкоштовних курсах у міській бібліотеці, а також вчила мови волонтерів із організації «Допомога Дніпра», готувала до ЗНО дітей переселенців і воїнів АТО. Для обох цей шлюб — перший.

«... У Вормісі, де ми знайшли притулок, разом із нашими земляками організували український хор, активно волонтеримо, збираємо допомогу Україні, — пише Леся. — Ясна річ, дуже сумуємо за Батьківщиною, за татом Юрієм, за власною домівкою, за дідусем та обома бабусями. Мріємо про повернення».

Олена Десятерик упевнена: придумана нею газетна рубрика живе так довго, бо це те, що близьке людині, — ОСОБИСТЕ! А одна із її дописувачок так пояснила своє прагнення вже в літньому віці знайти свою долю: «Насамперед потрібне розуміння, іноді нас не розуміють навіть найближчі, рідні люди. На їхню думку, ми вже віджили своє. А ми ще живі, нам хочеться бути комусь потрібними!»

Довідково:

Десятерик Олена Дмитрівна народилася 16 листопада 1935 року в селі Ляхівці (нині Підгір'я) на Івано-Франківщині. У 16 з половиною років пішла працювати, щоб мати за що поїхати в обласний центр на вступні іспити. Була коректором у богородчанській районній газеті, потім у чернелицькій. У 1953-му вступила на російське відділення історико-філологічного факультету Станіславського педінституту (нині Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника). Після закінчення за направленням вчителювала у Кашкар'їнській області Узбекистану. Повернувшись на Івано-Франківщину, працювала в рідному виші, в лабораторії мовознавства, згодом старшим коректором у «Прикарпатській правді».

У 1962 році переїхала в Дніпропетровськ (нині Дніпро) до чоловіка (Валентин Десятерик багато років працював режисером на обласному телебаченні, уже покійний). Із травня 1965-го й до сьогоднішнього дня — в обласній газеті «Зоря». Була літредакторкою, кореспонденткою, заввідділом, досі веде започатковану сорок років тому рубрику «Особисте», що тепер називається «Де ти, моя доле?» Має двох синів, які пішли по стопах батьків: Дмитро — журналіст, кінокритик, Максим працює в сфері кіновиробництва.